

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

የኢትዮጵያ ሕብረት ስራ ኮሚሽን

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ

ኦዲት ሪፖርት

መጋቢት /2016
አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የኢትዮጵያ ሕብረት ስራ ኮሚሽን

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ሕብረት ስራ ኮሚሽን የተመደበለትን የመደበኛ እና የካፒታል በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ ሕብረት ስራ ኮሚሽን ስራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ።

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አሀዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል።

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የኢትዮጵያ ሕብረት ስራ ኮሚሽን ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በመ/ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

- ☛ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የሂሳብ ማመዛዘኛ፣

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

ለአዲት አስተያየቱ መሰረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የኮሚሽኑ የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት እና በመንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት የተዘጋጁ እና የተሰበሰበው ገቢ፣ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን የጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

1. የፌዴራል መንግስት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 አንቀጽ 14 በንኡስ አንቀጽ12/ በተገባው ውል መሰረት የሚከፈል ወጪ ከሆነ ሥራው መጠናቀቁን፤የዕቃው ርክክብ መፈጸሙን ወይም አገልግሎት መሰጠቱን መረጋገጥ እንዳለበት መመሪያው ያዛል፡፡ ሆኖም

➤ ኮሚሽኑ በቀን 15/09/2015 በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 18125 ለፌዴራል ቤቶች ኮርፖሬሽን ብር 29,872.00 ለዋስትና ተቀማጭ ቅድመ ክፍያ የፈጸመ ሲሆን፤ መ/ቤቱ አገልግሎቱን እስኪያገኝ ወይም ገንዘቡ ተመላሽ እስኪሆን ድረስ በተሰብሳቢ ሂሳብ መመዝገብ ሲገባው በወጪ የተመዘገበ መሆኑ፤

➤ ኮሚሽኑ ለሚገለገልባቸው ተሽከርካሪዎች የነዳጅ የአቢሲኒያ ካርድ ኩፖን ግዥ በብር 1,361,034.08 ክፍያ ሲፈጽም ነዳጁ አገልግሎት ላይ ለመዋሉ ማስረጃ እስኪቀርብ ድረስ በተሰብሳቢ ሂሳብ መመዝገብ ሲገባው በወጪ የተመዘገበ መሆኑ፤

በድምሩ ብር 1,390,906.08 በተሰብሳቢ ሂሳብ መመዝገብ ሲገባው በወጪ የተመዘገበ መሆኑ፤

2. በቀን 29/10/2015 የወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 18318 ለመስክ ጉብኝትና የልምድ ልውውጥ ፕሮግራም በሚል በአዳማ ለተሳተፉ 38 ሰዎች የውሎ አበል ክፍያ ብር 148,320.00 መከፈል ሲገባው ብር 152,280.00 የተከፈለ በመሆኑ ሂሳቡ ሲጣራ በስብሰባው ላይ ስለመሳተፋቸው ምንም ማስረጃ ሳይቀርብ ለአንድ ሰራተኛ አላግባብ ብር 3,960.00 በባንክ አካውንታቸው ገቢ የተደረገላቸው መሆኑ፤

ከላይ በተራ ቁጥር 1 እና 2 ከተገለጸው በስተቀር የኮሚሽኑ የሂሳብ ሪፖርቶች ሰኔ 30 ቀን 2015 ዓ.ም የተመለከተውን የፋይናንስ አቋም እና የበጀት ዓመቱን የሥራ እንቅስቃሴ በኢትዮጵያ መንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ እንዲሁም የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት ትክክለኛውን ገጽታ ያሳያሉ፡፡

ምንም እንኳ ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

I. ትኩረት ሊሰጥባቸው የሚገባቸው ጉዳዮች(Emphasis of Matters)

1. በውል ቁጥር በፍ/ብ/ፍ/ቁ 173120052896 መጋቢት 1 /2014 ዓ.ም ላይ ሊፍቱ ከተበላሽ አከራይ ያስጠግናል፤ ነገር ግን የጥገና ዋጋውን ግማሽ (50%) ተከራይ ይከፍላል፤ ይላል፡፡ ሆኖም የሊፍት (አሳንሰር) አገልግሎት ክፍያ በድምሩ ብር 100,200.00 አከራይ ወጪ ያደረገ መሆኑን በመጥቀስ፤ በውል መሰረት የክፍያውን ግማሽ (50%) እንዲከፈለው በጠየቀው መሰረት ብር 50,100.00 ወጪ ሆኖ የተከፈለ ሲሆን፤ በትክክል ለብልሽት አገልግሎት የተከፈለው ብር100,200.00 ስለመሆኑ የሚገለጽ ህጋዊ ደረሰኝ ሳይቀርብ የተከፈለ መሆኑ፤
2. በቀን 27/11/2014 የወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 00015876 በሂሳብ መደብ 6257 ለመብራት ክፍያ የብር 44,862.22 ክፍያ የተፈጸመ መሆኑን በመጥቀስ የክፍያውን ግማሽ (50%) እንዲከፈለው በጠየቀው መሰረት ብር 22,431.11 ወጪ ሆኖ የተከፈለ ሲሆን፤ ለክፍያው ማረጋገጫ ኮሚሽኑ በሚጠቀምበት የቆጣሪ ቁጥር የተከፈለ ከኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ አገልግሎት የሚሰጥ ህጋዊ ደረሰኝ ሳይቀርብ ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ፤
3. በቀን 24/04/2015 ዓ/ም የወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 00017035 በሂሳብ መደብ 6257 ለመብራት ክፍያ አከራይ (ኃ/የተ/የግ.ማህበሩ) በኢትዮጵያ ንግድ ባንክ በኩል ገንዘብ በማስተላለፍ (Bank Transfer) ክፍያ የፈፀመ ሲሆን፤ በአንድ ወር ሁለት ክፍያ የተጠየቀ ሲሆን ይኸውም፡-
 - በቀን 10/11/2022 ብር 94,377.92 የክፍያው ግማሽ (50%) ብር 47,188.96
 - በቀን 19/11/2022 ብር 39,941.38 የክፍያው ግማሽ (50%) ብር 19,970.69 በህዳር ወር/2015 ሁለት ጊዜ የባንክ ሂሳብ ማስተላለፊያ እስሊፕ በቀረበው መሰረት መ/ቤቱ በድምሩ ብር 67,159.65 ክፍያ ተፈጽሞ ተገኝቷል፡፡በአዲሱ ወቅት ታውቋል፡፡

II. የሕጋዊነት ጉዳዮች (Compliance Issues)

2.1 በገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 979/2008 ክፍል 2 አንቀጽ 12 እና ክፍል 6 አንቀጽ 25 እንዲሁም በገቢ ግብር ደንብ ቁጥር 410/2009 ክፍል ሰባት አንቀጽ 54 ከግብር ነጻ ከተደረጉ ገቢዎች በስተቀር ማናቸውም ክፍያ ወይም ጥቅም (ለምሳሌ የቤት አበል፣ ቦነስ፣ የዓመት ፍቃድ ክፍያ ፣ የአገልግሎት ካሳ ... ወዘተ) ከወር ደመወዝ ጋር እየተደመረ ግብር እንደሚከፈልበት በአዋጅና በደንቡ በግልፅ ተመልክቷል፡፡ ይሁን እንጂ መ/ቤቱን በኃላፊነት ለሚያገለግሉ ሁለት የስራ ኃላፊዎች የቤት አበል ክፍያ ሲፈጽም፣ ከፈፀመው ክፍያ ላይ በድምሩ ብር 93,405.00 የሥራ ግብር ያልተቀነሰ መሆኑ፤

2.2 የፌዴራል መንግስት የግዥ አፈጻጸም መመሪያ ሰኔ/2002 ዓ.ም አንቀጽ 24/1 መሰረት የመንግስት መ/ቤቶች አስቀድሞ ማቀድ እስከተቻለ ድረስ ግዥን በግልጽ ጨረታ የግዥ ዘዴ መፈጸም እንዳለባቸው፤ እንዲሁም አንቀጽ 24.12 ላይ የመንግስት መ/ቤቶች በአንድነት ሊፈጸሙ የሚገባቸውን ግዥዎች ከፋፍለው መግዛት እንደሌለባቸው ይገልጻል፡፡ ሆኖም ኮሚሽኑ በግልጽ ጨረታ መግዛት ሲገባው በመከፋፈል በዋጋ ማወዳደሪያ በድምሩ ብር 1,355,317.97 ግዥ የፈጸመ መሆኑ፤

2.3 ኮሚሽኑ ለእስካይ-ላይት ሆቴል ብር 538,897.30 እና ለሃያት ሪኬጀንሲ ሆቴል ብር 200,000.00 በድምሩ ብር 738,897.30 የተሳታፊዎች ዝርዝር እና ስልጠናውን ስለመከታተላቸው የሚያሳይ የሰዓት መቆጣጠሪያ ፊርማ (አቴንዳንስ) ሳይቀርብ ለሆቴል መስተንግዶ ክፍያ የፈጸመ መሆኑ፤

2.4 በበጀት ዓመቱ በድምሩ ብር 651,393.07 የተለያዩ እቃ እና የአገልግሎት ግዥ (ጥገና፣ ማስታወቂያ) ሲፈጽም ከድርጅቶቹ (አቅራቢዎች) ጋር ቀድሞ ውል ያልፈጸመ መሆኑ፡፡

2.5 ኮሚሽኑ ለቴሌኮሙኒኬሽን አገልግሎት ክፍያ ከሚፈጽማቸው ውስጥ በድምሩ ብር 4,685.22 የጥቅል አገልግሎት ስጦታ (Gift Package) መመሪያው ከሚፈቅደው ውጭ የተፈጸመ መሆኑ፡፡

በአዲሱ ወቅት ታውቋል፡፡

III. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

3.1 የተሸከርካሪ አያያዝና አጠቃቀምን በተመለከተ፤

- የኮሚሽኑ 1 ሰሌዳ ቁጥር 4-08241 ተሸከርካሪ መኪና እና 2 ሞተር ሳይክሎች ሰሌዳ ቁጥር 4-0648 እና 4-0291 በብልሽት ምክንያት ከሶስት ዓመት በላይ የቆሙ መሆኑ
- ኮሚሽኑ ከአቢሲኒያ ካርድ ነዳጅ ሲሞላ በአንድ ቀን ሁለት ጊዜ እና የመኪናው የነዳጅ ታንክ ከሚይዘው መጠን በላይ ነዳጅ በመሞላት ብር 40,458.80 ያለአግባብ የተከፈለ መሆኑ፤ በአቢሲኒያ ካርድ እስቴትመንት መረጃ ማረጋገጥ ተችሏል፡

IV. ባለፉት በጀት ዓመታት የአዲስ ሪፖርት አስተያየት መሰረት እርምጃ ያልተወሰደበት ስለመኖሩ

የ2012 በጀት ዓመት አዲስ

ኮሚሽኑ በአዳማ ከተማ ከክልልና ከፌዴራል ኅብረት ስራ ኤጀንሲ ለተውጣጡ ሰራተኞች በተለያዩ ጊዜ ባከናወናቸው የምክክር መድረኮችና ስልጠናዎች ከፌዴራልና ከአዲስ አበባ ለሄዱ ሰራተኞች በሂሳብ መደብ 6231 (2221101) የቀን ውሎ አበል ሲከፈል መከፈል የነበረበት ብር 222,913.5 ሲሆን ወጪ ተደርጎ የተከፈለው ብር 264,586.00 በመሆኑ ብር 41,672.50 በብልጫ ተከፍሎ የተገኘ ሲሆን ብር 25,023.00 ተመላሽ የተደረገ በመሆኑ ቀሪው ብር 16,649.50 ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑ፤

በ2014 በጀት ዓመት እርምጃ ያልተወሰደባቸው የተሸከርካሪ አያያዝና አጠቃቀምን በተመለከተ፤

በድምሩ ብር 15,286.68 የባለቤትነት መታወቂያ ደብተር (ሊብሬ) ላልቀረበላቸው እና በኮሚሽኑ በአካል ላልተገኙ ተሸከርካሪዎች የኢንሹራንስ ፕሪሚየም ክፍያ ተፈጽሞ የተገኘ መሆኑ፤

የ2013 በጀት ዓመት የንብረት አዲስ ግኝቶች፤

የንብረት ቆጠራ ኮሚቴ ቆጠራ ባደረገበት ወቅት ኤጀንሲውን ከለቀቁ እና ላፕቶፕ ኮምፒውተር ያልመለሱ ሰራተኞች

የአዲት ሪፖርት

1. ኤልያስ አስገደም ከእቅድ ፕሮጀክት እና መረጃ ዳይሬክቶሬት
2. ኤልያስ ምትኩ ከማስፋፊያ ዳይሬክቶሬት
3. ዘሪሁን ግርማ ከእቅድ ፕሮጀክት እና መረጃ ዳይሬክቶሬት
4. ይሁኑ አምላክ ከህብረት ስራ አዲት ዳይሬክቶሬት መሆኑ፤

I. የ2014 በጀት ዓመት የንብረት አዲት ግኝቶች፤

ሜክሲኮ ቡናና ሻይ መ/ቤት ቤዝመንት በሚገኝ መጋዘን ውስጥ፡-

- በመጋዘን ውስጥ ያገለገለ ኅማዎች በአዲት ወቅት በአካል ከተቆጠሩት እና በንብረት ኮሚቴ በቆጠራ ውጤት መሰረት 12 ኅማዎች በልዩነቱ በአካል ያልተገኙ መሆኑ፤

በአዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት

መጋቢት 2016 ዓ.ም